No. 2278 Zaterdag 3 September 1927. 44ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50; voor elken regel meer 10 cts.

Koloniale Raad.

Reorganisatie der politie

2

EINDVERSLAG.

Door een bepaling als art. 4 maakt het Bestuur de bevolking in tal van opzichten afhankelijk van de inzichten van het militaire gezag. Vroeg of laat zal een dergelijke overdreven maatregel zich wreken. Volgens het Bestuur komen in Nederland meerdere der bevoegdheden als in dat artikel bedoeld toe aan het College van Burgemeester en Wethouders. Waarom moet op het eiland Curaçao het nemen van al dergelijke beslissingen aan dén militairen commandant worden opgedragen, met passeering van burgerlijke autoriteiten? Het hooger beroep. dat de nota van wijzigingen mogelijk wil maken, zal de macht nog meer in handen van den Gouverneur concentreeren, iets waartegen reeds vroeger en terecht opgekomen is. Een dergelijk beroep moest eerder op een college openstaan, bijv. op den Raad van Bestuur, wien volgens art. 66 Regeeringsreglement bij algemeene verordening andere werkzaamheden kunnen worden opgedragen. Wat de voorgestelde aanvulling van art. 4 betreft werd de opmerking gemaakt, dat indien schriftelijk beroep ingevoerd wordt, ook de gronden, waarop de afwijzende beslissing van den korpscommandant berust, bekend moeten zijn, zoodat ook die afwijzende beslissing schriftelijk en met redenen omkleed moet zijn. Voorts werd beloord, dat, aangezien niet het hoofd van politie die beslissingen geeft, in het nieuwe tweede en derde lid niet van „hoofd van politie". doch van korpscommandant moest gesrpoken worden, terwijl in het derde lid niet moest worden verklaard, dat van de beslissing van den Gouverneur geen hooger beroep is toegelaten, aangezien die beslissing zelf reeds in hooger beroep gegeven is. Anders zou men twee maal hooger beroep krijgen, wat onze wetgeving niet kent.

Wederom moet er op worden gewezen, dat de term: „wettelijke regelingen" ook verdragen, wetten en algemeene maatregelen van Bestuur omvat. Het is ondenkbaar, dat deze alle door art. 4 van het ontwerp gewijzigd worden, Ook het Regeeringsreglement zelf is een wettelijke regeling. Zou dit ontwerp dat ook kunnen wijzigen?

Het is den afdeelingen van den Kolonialen Raad op Curaçao moeilijk met het Bestuur van gedachten te wisselen over een wetsontwerp tot wijziging van de Gemeentewet in Nederland. Afgescheiden van de vraag of bedoeld ontwerp in Nederland tot wet zal worden verheven, moeten de afdeelingen er op wijzen, dat het Rijk in Europa territoriaal één geheel vormt, dat als gevolg van het uitoefenen door burgers van meer staatkundige rechten en het bestaan van parlementaire verantwoordelijkheid, de toestanden daar gansch anders zijn dan hier, terwijl het Bestuur ook niet medegedeeld heeft, of het in de bedoeling ligt het College van Burgemeester en Wethouders bevoegdheden, als in art. 4 van het Curaçaosch ontwerp bedoeld, te ontnemen en deze aan militairen over te dragen.

Indien met den geheimhoudingsplicht in het eedsformulier hetzelfde bedoeld is als met hetgeen daaromtrent voorkomt in P. B. 1918 No. 43, rijst de vraag, waarom dan een andere redactie gekozen is en wel een, die het militair karakter den politie zoo accentueert. Als het verbod tegen „*kletsen*" gericht is, bestaat er weinig reden om het formulier te wijzigen en nog wel op zulk een in het oog loopende wijze.

Dat de politiechef in Curaçaoschen dienst moet zijn, is een eisch, die met de door Grondwet en Regeeringsreglement gewaarborgde autonomie samenhangt. In het opschrift en de overweging wekt het ontwerp de illusie, dat thans ingevolge art. 176 Regeeringsreglement een gewapende politie wordt opgericht, terwijl in waarheid de Curaçaosche politie wordt opgeheven en de politiedienst met al hetgeen daaruit voortvloeit en hetgeen het Bestuur daaraan wil vastknoopen aan het Leger wordt opgedragen. Dit ontwerp is niet in overeenstemming met het gemelde art. 176 ofschoon het Bestuur door aanhaling daarvan, zulks wil doen voorkomen. De afdeelingen komen er tegen op, dat het Bestuur, na verwaarloozing van dezen tak van inwendigen dienst, de behartiging daarvan aan het leger wil overlaten en nog wel met gelijktijdige overdracht van zulke ruime bevoegdheden. Soortgelijk lot n. l. overdragen aan Nederland zou dan ook anderen takken van inwendigen dienst te wachten kunnen staan.

Volgens de memorie van toelichting sluit het militaire karakter van het korps ondergeschiktheid aan burgerlijke autoriteiten uit en zijn militaire meerderen bij uitsluiting bevoegd dienstbevelen aan het personeel te geven. Nadat in het voorloopig verslag gewezen was op de verhouding tegenover het Openbaar Ministerie en andere rechterlijke ambtenaren, komt de memorie van antwoord verklaren, dat het niet in de bedoeling ligt wijziging te brengen in hetgeen het Wetboek van Strafvordering bepaalt; echter zal de Gouverneur in voorschriften de wijze vastleggen, waarop deze ondergeschiktheid dient te worden opgevat. Hierin ligt opgesloten, dat de bepalingen, van Strafvordering wijzigingen zullen ondergaan en zullen worden opgevat zooals in de uit te vaardigen voorschriften zal worden bepaald naar alle waarschijnlijkheid op een wijze, zooals militaire belangen medebrengen. Een dergelijke regeling behoort in een verordening opgenomen te worden; in allen gevalle moet door een verordening de nadere regeling aan het Bestuur overgelaten worden. De wijze, waarop het Bestuur de zaak denkt te regelen zal van wege het militair karakter van de politie conflicten in het leven te roepen. En dit dient voorkomen te worden. Buitendien is den afdeelingen geen bepaling in onze wetgeving bekend, dat het Bestuur als wetsuitlegger mag optreden.

De memorie van antwoord merkt op, dat de ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij het Kantongerecht slechts hulpofficier is, doch de afdeelingen moeten er op wijzen, dat sinds het K. B. van 6 Juli 1918 No. 72 (P. B. No. 61) de bedoelde ambtenaar een geheel andere positie inneemt als tevoren en op enkele weinig voorkomende misdrijven na, zelfstandig met de vervolging van alle strafbare feiten belast, is, zoodat hij niet slechts als hulp-officier kan worden beschouwd.

Het Bestuur kan het een minder juiste voorstelling noemen, doch niet te ontkennen is het, dat, terwijl burgeragenten in de buitendistricten onder militairen moeten komen te staan en de geheele bevolking zich naar de militairen zal hebben te richten, ondergeschiktheid van militairen aan burgers bij herhaling wordt uitgesloten.

Terwijl het voorloopig verslag opkomt tegen het karakter, dat het ontwerp aan de politie wil geven, gaat de nota van wijzigingen nog een stap verder in de ongewenschte richting en wil den districtmeesters de hoedanigheid van opsporingsambtenaar ontnemen. De districtmeesters blijven echter hulpofficier. Waarom zou een hulpofficier geen opsporingsbevoegdheid mogen hebben? De afdeelingen moeten ook hier laten uitkomen, waartoe de opvattingen van het Bestuur voeren.

De verhouding van den Gezaghebber tot de militaire politie wordt door het Bestuur gedacht dezelfde te zijn als die van den Procureur-generaal. Deze laatste is zeer moeilijk. Uiterst gecompliceerd en verward zal het Bestuur den toestand op de andere eilanden maken, indien het zich door militaire beginselen laat leiden. De afdeelingen aarzelen niet te verklaren, dat ter wille van militaire opvattingen het Regeeringsreglement op zulke vreemdsoortige wijze wordt uitgelegd.

De afdeelingen zouden gaarne willen vernemen welke houding het Bestuur denkt aan te nemen tegenover berichten of ingezonden stukken in de pers, waarin er over ruw en onbeschaafd optreden van officieren of minderen geklaagd wordt (een optreden, dat de memorie van antwoord verklaart af te keuren) of waarin voorkomt, dat een officier of mindere zich onbehoorlijke uitdrukkingen tegenover burgers veroorloofd heeft. Zou het Bestuur het niet noodig achten naar aanleiding daarvan een onderzoek te doen instellen? Indien door het Bestuur of de militaire autoriteiten zulke berichten en stukken worden genegeerd, verdient het zeker aanbeveling zulks van te voren bekend te maken.

Aangaande het optreden van den in het voorloopig verslag bedoelden officier (naar verluidt den officier, die den korpscommandant moet vervangen!) over wien den korpscommandant geen klachten hebben bereikt, doen door het uitblijven van tegenspraak nog steeds dezelfde geruchten de ronde.

De bezwaren tegen het doen van aangiften en klachten aan militairen werden herhaald, aangezien hetgeen het Besutur daaromtrent aanvoerde, de moeilijkheden niet uit den weg geruimd heeft.

Met klem moeten de afdeelingen er tegen protesteeren, dat het Bestuur in het memorie van antwoord het Papiamentsch, de landstaal op de drie Benedenwindsche eilanden, die ook door ontwikkelde personen gesproken wordt, Negerspaansch noemt. In wettelijke regelingen is het tot dusverre de gewoonte het Papiamentsch de landstaal te noemen. Is volgens geruchten het Papiamentsch van boven af als negertaal en Afrikaansch gequalificeerd, thans komt het woord Negerspaansch in een officieel van het Bestuur uitgaand stuk voor. De afdeelingen vinden dit grievend voor de bevolking van de drie Benedenwindsche eilanden en vragen zich af, wat voor reden er voor het Bestuur kan bestaan om, terwijl het zich in de memorie van antwoord anders aan officieele of gebruikelijke termen houdt, ten deze van de gewone benaming af te wijken en bij het opdringen van een ongewenschte militaire politie de bevolking op die wijze te krenken. Het bezigen van prikkelende en minachtende uitdrukkingen ten aanzien van de landstaal komt het streven het gebruik van het Nederlandsch aan te moedigen, zeer zeker niet ten goede. Te minder verwachtte men de qualificatie van het Bestuur, dat geroepen is voor de handhaving van orde en rust te zorgen.

De noodzakelijkheid noch de wenschelijkheid wordt ingezien de officieren als opsporingsambtenaren voor al de zes eilanden te beëedigen, terwijl de militaire politie niet op al de zes eilanden ingevoerd wordt. In welke hoedanigheid en met welk doel stelt het Bestuur zich voor, dat de officieren de andere eilanden zullen bezoeken als daar geen militaire politie is? En hoe in de buitendistricten, waar de districtmeesters hulpofficier zijn?

In de zinsnede: „de jonge mannen .... zich gedurende dien tijd niet zoodanig aan buitenechtelijk verkeer te buiten gaan, dat zij daardoor de zedelijkheid in Curaçao in gevaar zouden brengen" ligt opgesloten, dat het Bestuur zelf toegeeft, dat er buitenechtelijk verkeer zal plaats hebben. Dit valt te meer op, nu er een woord van afkeuring ontbreekt. Een huwelijksverbod, dat alleen de lagere rangen treft, en niet voor de hoogere geschreven is, verdient onvoorwaardelijk afkeuring, vooral als het zulke gevolgen heeft. Het verkeer, dat de memorie van antwoord zelf verwacht, zal de militairen, die het Bestuur als zoo onafhankelijk beschouwt, machteloos maken tegenover de groep, waartoe het huwelijksverbod hen drijft.

Het Bestuur acht niet ten onrechte gemaakt het bezwaar tegen de teruggaaf van een percentsgewijze (50%) berekend gedeelte van de Rijksbegrooting, waarover de Raad geen zeggenschap heeft. Hoe het Bestuur dan kan voorstellen de hoegrootheid van het bedrag der teruggaaf door den Minister van Koloniën te laten vaststellen, is den afdeelingen onbegrijpelijk. Het is den afdeelingen niet te doen de politiekosten op Nederland af te wentelen; de afdeelingen wenschen integendeel, dat Curaçao in overeenstemming met het Regeeringsreglement en de toelichting op art. 176 zelf voor zijne politie zorgt. Dat is een uitvloeisel van bij Grondwet en Regeeringsreglement toegekende autonomie. Zonderling klinkt de vraag van het Bestuur in de memorie van antwoord: „Wat wordt toch bedoeld met het telkens terugkeerende „Curaçao", dat regelingen wil treffen, toezicht wil uitoefenen, beheer wil voeren enz?" De afdeelingen wenschen, dat de Raad de bevoegdheden uitoefent, door het in Nederland vastgestelde Regeeringsreglement aan dit gebiedsdeel verleend; Het Bestuur wil blijkbaar met uitbreiding van zijn eigen macht terug tot toestanden, waaraan dit gebiedsdeel al lang is ontgroeid. Het ontwerp tast het budgetrecht aan. En wat de bezoldigingen betreft, komt Curaçao zelfs onder Oost-Indië te staan.

De opmerking werd gemaakt, dat het Bestuur tot dusverre niet eens opgave heeft gedaan van de hoegrootheid der bezoldigingen, die aan de militairen worden uitgekeerd en ook niet bekend is door wien de toelagen zullen worden vastgesteld.

Bij het kennisnemen van de voordeelen, die volgens de memorie van antwoord de militatre politie boven de burgerlijke hebben zou, dringt zich onwillekeurig de vraag op, hoe het komt, dat in Nederland (waar hetgeen het Bestuur hier mededeelt toch wel bekend zal zijn) nog altijd burgerlijke politie aangetroffen wordt. Ook in Nederlandsch Oost- Indië en in Suriname bestaat er burgerlijke politie.

Opvallend is het, dat, terwijl het Bestuur de laatste jaren niets gedaan heeft om den woningnood op dit eiland tegen te gaan of om woningtoestanden te verbeteren en zonder meer verklaart, dat de heerschende ongezonde opdrijving der woninghuren hoofdzakelijk door de huurders zelven in de hand gewerkt en bevorderd wordt, het Bestuur, nu het militairen geldt, zich zelfs tegen het bouwen boven- en benedenwoningen verzet.

Namens het Bestuur is bij de behandeling der laatste begrooting medegedeeld, dat van militairen een bedrag ongeveer overeenkomende met 15% van hun inkomen als huurprijs wordt ingevorderd. Als de militaire woningen (wat te verwachten is) duurder dan de raming uitkomen, zal de Curaçaosche kas reeds op grond daarvan verliezen te boeken hebben. Men meende, dat deze berekening ten eenenmale mank gaat en dat er verband moet bestaan tusschen hetgeen de huizen gekost hebben en de huurprijs.

Als de militaire gezinnen ongenoegen met elkander zullen krijgen als er boven- benedenwoningen gebouwd worden, staat het te bezien of ongenoegen zal uitblijven als een 24-tal dier gezinnen bij elkander op Steenrijk gebracht worden.

Nu de commandant der troepen niet aan denzelfden kant der haven woont als waar de kazerne gelegen is, verliest het argument, dat Steenrijk en de kazerne beide beoosten de haven liggen, veel aan beteekenis. Veeleer zou men meenen, dat met het oog op de vaak geopende brug een contingent ook aan de overzijde der haven zou moeten zijn.

Het is den afdeelingen niet doenlijk mede te werken tot het tot stand komen eener verordening, waardoor de mogelijkheid wordt geopend in dit gebiedsdeel een soort dictatuur in te voeren, welke alleen zou kunnen worden getemperd door den Minister van Koloniën op zulk een verren afstand en die als regel dit gebiedsdeel niet uit eigen aanschouwen kent.

Ter wille van militaire belangen en opvattingen worden de Curaçaosche burgers aan een regime onderworpen, die naar te verwachten is, reactie zal uitlokken. De genegenheid voor het Moederland, die door het Bestuur in de laatste jaren geenszins aangekweekt is, wordt nu op een zware proef gesteld. Gewichtige belangen zullen worden geschaad. Men denke hierover niet te licht. Het Bestuur, dat bij de te kwader ure bedachte militaire politie blijft volharden, moge zich van dit alles wel rekenschap geven.

De afdeelingen zijn nog steeds van meening, dat burgerpolitie om de reeds uiteengezette redenen onvoorwaardelijk de voorkeur verdient boven een militaire. Als men bedenkt, wat voor de militaire politie zal moeten worden uitgegeven — voor 1928 heeft het Bestuur in het geheel f 317.800 aangevraagd — zonder dat Curaçao zeggingsmacht over de politie zal krijgen, dan springt het in het oog, dat de burgerpolitie niet veel meer zal behoeven te kosten en zelfs indien dit zoo ware, dat meerdere door Curaçao zou moeten worden opgebracht, omdat het hier een tak van inwendigen dienst betreft. De bezwaren betreffende het personeel zijn geenszins onoverkomenlijk. Ook voor de militaire politie zal er personeel en in nog grooter getale zelfs, uit Nederland moeten komen. De afdeelingen verklaren zich echter bereid (zooals de Raad reeds in een ander verband heeft te kennen gegeven) tot een andere oplossing van het politie-vraagstuk mede te werken, indien aan hare bezwaren tegemoet gekomen wordt.

In het vertrouwen, dat het Bestuur de gestelde vragen en gemaakte opmerkingen wel vóór of bij de openbare behandeling zal willen beantwoorden, achten de afdeelingen de openbare behandeling van dit ontwerp voldoende voorbereid.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 12den Augustus 1927.

De Rapporteurs,

J. J. BEAUJON. CHARLES ELLIS.

De Russische Olie.

Mededeelingen van de directie der Koninklijke Ned. Mij tot Exploitatie van petroleumbronnen in Ned.-Indië.

Naar aanleiding van mededeelingen van Standard Oil Comp. of New Jersey en van de Shell Transport and Trading Comp. door de pers respectievelijk aan het Amerikaansche en Britsche publiek gericht, wenscht de directie van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot Exploitatie van Petroleumbronnen in Nederlandsch-Indië aan het Nederlandsche publiek o.m. het volgende mede te deelen:

De Standard Oil Comp. of New-York en de Vacuum Oil Comp. hebben, ten einde zich goedkoop van waren te voorzien. onlangs groote hoeveelheden van de door de Sovjet gestolen petroleumproducten aangekocht ofschoon deze maatschappijen evengoed als wij wisten, dat er dringend behoefte aan die productie in Rusland bestaat en de goederen van diefstal afkomstig zijn.

Den moreelen „moed", dit te doen, hebben deze maatschappijen uit de afwezigheid van een sterk publiek protest tegen de diefstal-politiek van de Sovjet-regeering, die door verkoop van gestolen goed zich geld verschaft voor het stoken van onrust in verschillende landen, waaronder Nederlandsch-Indië.

De tijd is thans o.i. gekomen, dat de groote maatschappijen het initiatief nemen, om op de funeste gevolgen te wijzen, indien door de afwezigheid van een publieke opinie de gemeenschap indirect aan zulk een politiek medewerkt. Het gevolg zou een industrieele zelfmoord zijn en de levensstandaard voor allen zou dalen tot het lage peil, waarop het thans in Rusland staat. Immers wie kan er gelooven, dat de Sovjets door philantropische bedoelingen gedreven worden, als zij goedkoop aan buitenlanders de gestolen goederen leveren?

Hun bedoeling is, zooals de ervaring in Nederlandsch-Indië en elders geleerd heeft, met de opbrengst dezer goederen de buiten Rusland nog bestaande orde en beschaving te ondermijnen en het eerste bolwerk van die orde en beschaving, dat aangevallen moet worden, is het kapitaal.

Waar de Koninklijke een grooter bedrag aan Nederlandsch kapitaal vertegenwoordigt dan eenige andere maatschappij, voelen wij, directeuren, ons verplicht op het gevaar te wijzen van den aanval, die de Sovjet-regeering op het kapitaal en daardoor op de gemeenschap doet. De honderden millioenen guldens, die onzen aandeelhouders door de Sovjet zijn ontstolen, kunnen ons thans nog niet gerestitueerd worden. Zelfs niet met de krachtigste hulp van onze regeering.

Wel echter kan een elk er aan medewerken, dat de grootste Nederlandsche onderneming wordt gesteund tegen dezen laatsten Russisch-Amerikaanschen aanval.

Wij voelen echter, dat wij het Nederlandsche publiek moeten doen realiseeren, dat het hier niet alleen gaat om de door onze aandeelhouders in onze maatschappij belegde contanten, doch ook om het behoud van iedere Nederlandsche industrie, welke haar stuwkracht ontleent aan de bedragen, die jaarlijks in Nederland worden besteed aan bestellingen en dividenden, welke laatste op hun beurt weer belegd worden, o.m. in andere Nederlandsche industrieën.

Het is van het grootste belang, dat alle industrieën en allen, die daarvan afhankelijk zijn, zich solidair gevoelen om front te maken tegen een ondermijning van kapitaal en kapitaalvorming. Laat iedere belastingplichtige ook bedenken, dat de belastingdruk alleen gedragen kan worden, indien het den grooten ondernemingen goed gaat; hoe meer bronnen van inkomsten ondermijnd worden, hoe meer winst van het land uitgaat, hoe zwaarder voor ieder de druk der belasting wordt.

Wij vragen aan het publiek in zijn eigen belang, sterk door daden den strijd tegen het Bolsjewisme te ondersteunen en zoodoende de regeering te helpen in haar streven om de nationale industrie tegen het naderend bolsjewistisch gevaar te beschermen.

De Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot exploitatie van Petroleumbronnen in Nederlandsch-Indië heeft van het bolsjewisme weinig te vreezen indien zij door de regeering en de publieke opinie wordt gesteund.

DE PETROLEUM-OORLOG.

Het optreden van den Heer Deterding.

Een vertegenwoordiger van Aneta te Batavia heeft met eenige leidende persoonlijkheden een onderhoud gehad naar aanleiding van den brief van Sir Henry Deterding over de Russische olie.

Mr. Trip, president van de Javasche Bank, achtte de rust van de wereld er mee gebaat, als men de sovjets elken cent voor haar olieproducten onthoudt.

Professor Oppenheim, hoofdvertegenwoordiger van de Bataafsche in Nederlandsch-Indië, merkte op, dat buiten Rusland geen land meer lijdt onder het communistisch gestook dan Indië.

„Wie in deze actie (van de Koninklijke) niets anders ziet dan concurrentienijd tusschen twee groote lichamen, wil en kan stellig niet begrijpen, dat ook groote lichamen doordrongen kunnen zijn van moreele verplichtingen tegenover de gemeenschap."

De *Deli-Courant* noemt den oproep en het pleidooi van de Koninklijke tegen de Standard Oil en het bolsjewisme een oratio pro domo, doch zij loopen parallel met de belangen van de beschaafde wereld.

Aan de *Vossische Ztg.* wordt uit Moskou geseind, dat de petroleumovereenkomst van Moskou met Amerika een indirect gevolg is van het afbreken der Engelsch-Russische betrekkingen.

De Russische pers legt er den nadruk op, dat Deterding zijn boycot tegen de Russische olie met moreele verontwaardiging motiveert, omdat de bronnen van de vroegere bezitters zouden zijn afgenomen.

Deterding zelf echter heeft eenigen tijd geleden getracht een monopolie voor den verkoop van Russische petroleum van sovjet-Rusland te krijgen.

De *Vossische Ztg.* teekent hierbij aan:

„Het antwoord, dat op den strijdkreet van Deterding uit Moskou komt, doet het moreele gedeelte van de Engelsche petroleumactie in een ander licht verschijnen en ontneemt ook den heer Deterding persoonlijk een deel van zijn nimbus als voorvechter van het anti-bolsjewistische eenheidsfront."

Een inzender in het *Hbld.*, een koopman, maakt een opmerking in verband met het feit, dat Sir Henry Deterding de olie-confiscaties door Rusland — staatsrechtelijk misschien niet geheel juist, maar wel begrijpelijk — met diefstal vereenzelvigt.

„Gwhealey, de president van de Vacuum Oil Co., merkte reeds terecht op, dat als de Russische *olie* gestolen is, eigenlijk alles wat uit Rusland komt gestolen goed is. Dan is dus wat ik uit Rusland nu en dan koop en betrek, ook gestolen goed, en waar vele Nederlandsche firma's en personen voor vele millioenen jaarlijks aan hout, granen, mijnproducten enz. uit Rusland importeeren en of verwerken, daar zijn wij allen, wier bedrijf daartoe leidt, dus helers. Immers niet alleen zijn de petroleumvelden in Rusland genationaliseerd, doch ook andere takken van industrie, zooals steenkolenmijnen, metaalfabrieken, kalivelden enz., enz. Groote landgoederen leveren nog bijna niets anders (graan, hout) dan de vruchten van geconfiskeerd kapitaal."

Sir Henry Deterding heeft erkend, dat de Koninklijke inderdaad vroeger ook van de „gestolen Russische olie" heeft gekocht. Maar dit geschiedde „op verzoek van Lloyd George om politieke redenen." Nadat deze redenen vervallen waren, heeft de Koninklijke dan ook geen Russische petroleum meer gekocht.

De Standard Oil van New-York, de groote concurrent van sir Henry Deterding's Koninklijke, blijft dezen het antwoord niet schuldig.

De Standard tart sir Henry Deterding te ontkennen, dat hij in November j. l. te Londen met de Russische handelsvertegenwoordiging heeft onderhandeld voor den aankoop van al de voor uitvoer bestemde Russische petroleum en de bijproducten daarvan.

Bovendien tart de Standard hem, te ontkennen, dat hij in Januari van dit jaar aan de sovjet-trust een aanbod heeft gedaan tot aankoop van heel de in Rusland in voorraad gehouden petroleum-productie, op voorwaarde dat de Koninklijke het monopolie zou worden gewaarborgd voor den verkoop in het buitenland, ten einde de Standard daarbij uit te sluiten.

De Herald Tribune bevat een bericht, volgens hetwelk sir Henry Deterding een persoonlijken brief aan John Rockefeller heeft geschreven, waarin sir Henry den Amerikaanschen petroleum-magnaat verzoekt, alle nieuwe financieele transacties met de sovjets ongedaan te maken. Sir Henry zou, naar het blad meldt, daarbij een beroep hebben gedaan op den godsdienst- en liefdadigheidszin van Rockefeller.

Het Fransch-Belgisch syndicaat, waarin alle Fransche en Belgische belangen bij de Russische petroleum zijn vereenigd, heeft zich tot de Fransche regeering gericht, met een nieuw protest tegen den aankoop van Russische stookolie door de Fransche marine. Het syndicaat wijst er andermaal op, dat de olie, aan de Fransche regeering verkocht, aan zijn leden ontstolen is en verzoekt haar daarom dergelijke transacties niet meer te verrichten. Het resultaat daarvan kan niet anders zijn dan een verzwakking van de positie der Fransche onderdanen op den dag, dat een hersteld Rusland eischen tot schadevergoeding kunnen worden gesteld.

In een artikel, gewijd aan den strijd tusschen de verschillende groepen om de Russische petroleum, schrijft de Izwestia, dat dit conflict weer een bewijs is van den grooren invloed, dien de politiek op de petroleumindustrie heeft.

Evenals op de conferentie te Genu[a] het laatste woord door de petroleu[m]magnaten is gesproken, treden de[ze] thans ook wederom op den voorgro[nd] in den strijd tegen de sovjetrepublie[k]. Bovendien gaat deze strijd nog o[m] de verkrijging van meer petroleu[m]bronnen. Het Engelsch-Nederlandsch[e] concern heeft in de laatste jaren t[e]genover zijn Amerikaansche conc[ur]renten een voorsprong gekregen; o[m]dat het gelukt is, in verschillende de[e]len van de wereld olievelden te ve[r]werven, terwijl de Standard Oil-groe[p] zich voornamelijk tot de petroleum[]velden in de Vereenigde Staten moet be[]perken, waar de Koninklijke-Shell groep er ook in geslaagd is zich va[n] rijke petroleumgebieden te verzekere[n].

De noodzakelijkheid voor de Standard Oil om zich ook buiten Amerika een productiebasis te verschaffe[n] heeft de tegenstelling tusschen d[e] beide groepen verscherpt Hierbij. kom[t] nog dat de Koninklijke-Shell-groe[p] vier vijfden van de aandeelen van d[e] petroleummaatschappijen, wier Russische olievelden genationaliseerd zij[n] in haar bezit heeft weten te krijge[n] terwijl de Standard Oil over slech[ts] één vijfde van deze aandeelen d[e] beschikking heeft. Dit zou, volge[ns] het Moskousche blad, ook een de[r] oorzaken van het conflict zijn.

Uit Londen wordt gemeld, dat me[n] het daar niet onmogelijk acht, dat s[ir] Henry Deterding persoonlijk naar New York zal gaan om onderhandelinge[n] met de Standard Oil Co. te voere[n].

De N. R. Crt. wijst er op, dat d[e] overeenkomst van de Russen met d[e] Standard Oil of New York nog enke[l] geparafeerd en niet geteekend is.

De overeenkomst zelf is trouwe[ns] vrij beperkt; zij machtigt het Russische syndicaat vijf jaar lang 100.00[0] ton bunkerolie te leveren voor schepen in Turksche havens, Port Said Colombo [Ceylon).

Verder merkt het blad op, dat d[e] Standard Oil of New Jersey, de moe[]dermaatschappij van de New Yorksche het standpunt van Deterding deelt e[n] dit haar dochter ook onder het oo[g] heeft gebracht. Het staat dus nog vol[]sterkt niet vast dat het contract i[n] werking zal treden, want in de Standard Oil maatschappijen hebben d[e] Rockefellers alles te zeggen.

En de N. R. Crt. verklaart dat o[p] de eerlang te Londen te houden bi[j]eenkomst van Engelsche en Amerikaansche olie-magnaten de zaak we[l] in orde zal komen.

***

De correspondent van de Tel. te Londen heeft sir Henri Deterding gevraagd, wat er waar was van het bericht, dat hij zelf op 5 Januari j. l. had aangeboden, alle voor uitvoer beschikbare Russische petroleumproductie op te koopen.

De heer Deterding gaf toe, dat hij met sovjet-Rusland had onderhandeld, maar voegde er aan toe, dat in zijn voorstel deze twee clausules voorkwamen:

a. Geen verdrag zonder erkenning der rechten van de vroegere eigenaars, voor wie 10% van de volle f. o. b. waarde in een Trust Maatschappij moet worden gedeponeerd.

b. geen enkel product behoeft te eeniger tijd geleverd te worden, indien dit voor binnenlandsch gebruik noodig is.

Bekendmaking.

De verkoop van Juweelen en van gouden en zilveren voorwerpen ter Spaar en Beleenbank van Curaçao beleend van den **4dn Januari 1926** *af tot en met* **30 Juni 1926**, *onder* **No. 1901 M** *tot en met* **No. 1130 O** *zal plaats hebben op Donderdag den 22st September a.s. s'morgens ten negen uur en volgende Donderdagen.*

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao den 3dn September 1927.

De Voorzitter
H. J. Cohen Henriquez

BERICHTEN

MISSIE-NIEUWS.

De Zeer eerw. Pater A. Euwens.

Sinds het begin dezer week is er Goddank een gunstige wending gekomen in den toestand van Pater Euwens. Reeds een dag of drie is Z. E. koortsvrij, en er is goede hoop op herstel. Laten wij hopen en bidden dat Z. E. spoedig geheel en al hersteld zij.

Mgr. Niewindt-Standbeeld.

Deze week heeft men een aanvang gemaakt met de plaatsing van het voetstuk van het Mgr. Niewindt-Standbeeld op het kerkplein-Otrabanda. De volgende week zullen de datum en het program der feestelijkheden van de onthulling bekend gemaakt worden.

R. K. Onderwijs.

De Eerw. Soeur Luciana, overste van het St. Antoniusgesticht te Pietermaai is 26 Aug. per S.S. *Simon Bolivar* van Holland vertrokken, vergezeld van 6 nieuwe zusters, bestemd voor het R. K. onderwijs.

Voorspoedige reis.

Koninginnefeest.

Zelden is het Koninginnefeest zoo geanimeerd geweest, en zelden ook heeft het een zoo ordelijk verloop gehad, als dit jaar. Geen enkele wanklank is de harmonie van het feest komen verstoren.

De uitreiking van de prijzen van het Alg. Nederl. Verbond aan de leerlingen der stadsscholen, die de beste vorderingen in het Nederlandsch gemaakt hadden, werd door verschillende onderwijzers en onderwijzeressen, ouders der kinderen en belangstellenden bijgewoond.

De heer G. FERGUSON, voorzitter van de Groep Ned. Antillen, verklaarde in een kort woord het doel dezer prijsuitdeeling, en wees erop dat alleen om finantieele redenen men deze prijsuitdeeling dit jaar niet tot de buitenscholen had kunnen uitstrekken. Met een hartelijk woord van gelukwensch en aanmoediging, werden de prijzen uitgereikt aan de volgende leerlingen:

Hendrikschool, Pedro Maduro.
Wilhelminaschool, Gladys Salas.
Emmaschool, Ant. v. d. Veen.
St. Thomas-College, Walter Booi.
St. Vincentius-school, Pascual Ridderplat.
St. Jozefschool, Francis de Lanoy.
St. Martinus gesticht, afd. A. Judith da Costa Gomez.
St. Martinusgesticht afd. B. Petronilia Garcia.
St. Antoniusgesticht, Irena Goeloe.
School San Mateo, Martina Philomena Winklaar.

De receptie ten Gouvernementshuize, zoowel 's morgens als 's avonds, was druk bezocht. De Heer H. J. Th. BOOMGAART, ondervoorzitter van den Raad van Bestuur, vertolkte namens de bevolking de gevoelens van dankbaarheid, eerbied en aanhankelijkheid jegens Hare Majesteit en het Koninklijk huis, en verzocht Harer Majesteits waardige vertegenwoordiger, de wnd. Gouverneur, Z. E. H. Schotborgh, de gelukwenschen der bevolking aan Hare Majesteit over te brengen.

De volkspelen hadden een buitengewone belangstelling van het publiek, al valt het te betreuren dat door een minder goede regeling enkele nummers in 't water zijn gevallen. Vooral de gymnastische oefeningen van de Vereeniging „Thesos" der Surinamers werden telkens luide toegejuicht. En zeer terecht. Het muziekkorps „Excelsior" van den C. R. K. Volksbond, deed zijn best om er de vroolijkheid in te houden. Tot onzen spijt heeft het Curaçaosch Mondharmonica-korps van de Hollandsche ambachtslieden der Isla geen kans gehad zich te laten hooren.

Zoowel de Eind-Tennis- als de Eind-Voetbalwedstrijd om de Koninginne-beker, beide opgeluisterd door muziek, waren zeer geanimeerd. De belangstelling van het publiek was buitengewoon groot. „Jong-Holland" won de Koninginne-beker met 4—1, zoodat „Transvaal" met de Nash-beker van den heer P. E. Portillo A. vereerd werd.

In de Eind-tennismatch werd de Koninginnebeker gewonnen door den heer Dick Capriles.

Het vuurwerk had een ontzaglijke massa menschen naar de Waterkant getrokken. Ofschoon minder gevarieerd dan andere jaren, waren er enkele zeer mooie momenten.

Over 't geheel heeft het feest een zeer mooi verloop gehad, dank zij de ordelijkheid van het publiek, de goede zorg der politie en de activiteit der feestcommissie, die haar handen heeft vol gehad.

Naar wij vernemen waren ook de feesten op de Isla en in het Fort zeer geanimeerd.

Een ding zouden wij de politie allerdringenst willen verzoeken, om streng de hand te houden aan het verbod enkele jaren geleden uitgevaardigd om n. l. bij zulke gelegenheden met auto's te passeeren te midden van het publiek op het Brionplein saamgepakt. Dit is niet alleen gevaarlijk maar ook zeer lastig voor 't publiek, en soms gebeurde het dat de muziek in de kiosk overstemd werd door het getoeter der auto's.

Werken Waaigat-Handelskade.

Op beleefde uitnoodiging van Ir. HUIZINGA, die voor de *Gewapend Beton My Christiani & Nielsen* de leiding heeft der werkzaamheden in 't Waaigat en aan de Handelskade, hebben wij deze week deze werkzaamheden in oogenschouw mogen nemen. Dien dag zou de bekisting van den laatsten bruggepijler, de achtste, geplaatst worden.

Na ons de teekeningen van het geheele plan getoond en verklaard te hebben, geleidde Ir. Huizinga ons het geheele werk rond, zich daarbij toonend een bekwaam en beminnelijk cicerone, die tot de minste details van een technisch zoo ingewikkeld werk ook voor een leek begrijpelijk en interessant weet te maken. Het bleek ons, dat er heel wat moeilijkheden, soms onverwacht zich voordoende, te overwinnen zijn geweest en nog te overwinnen zullen zijn.

De kade met loods en regenbak aan den Scharlookant van het Waaigat is reeds een heel eind op streek. Deze loods bestemd voor de douane, is 60 M. lang. De Scharloo-brug zal werkelijk een sieraad worden. Over twee maanden hoopt men er mee kant en klaar te zijn. Aan beide zijden der brug komt een verhoogd voetpad van 1.50 M. breed, terwijl midden in een rijweg komt van 5 M. Boven de grootste overspanning, die is 9 M., komt de ophaalbrug, waardoor zeilschepen kunnen passeeren. Aan weerszijden van de brug staan gegoten palen voor de electrische verlichting.

De vernieuwing der Handelskade zal nog wel wat meer tijd in beslag nemen. Op 't oogenblik is men bezig met heien in de haven voor het gouvernementsplein, om tijdelijk het bruggehoofd der Koningin Emmabrug daar te brengen. Zoodoende zal het werk over de geheele lengte van de Handelskade onder handen kunnen genomen worden.

De hier vervaardigde betonpalen zien er prachtig uit, en geven de zekerheid dat het goed en degelijk werk is wat er verricht wordt.

Zeer zeker zal onze haven er een geheel ander aspect door krijgen.

De „Georgetown".

Woensdag l.l. is de gouvernementsschoener „Georgetown" van de Bovenwindsche eilanden teruggekeerd, propvol met passagiers. In 't geheel waren er 148 passagiers aan boord, meestal arbeiders, die hier werk komen zoeken. Een 70-tal is bestemd voor New-port, terwijl vele andere op de Isla werk gevonden hebben. Verreweg de meesten waren afkomstig van St. Kitts, St. Barths, Trinidad, terwijl ternauwernood een 20-tal afkomstig is van de Nederl. Bovenwindsche eilanden.

Koninklijke onderscheiding.

Bij gelegenheid van Harer Majesteits verjaardag zijn benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau de Heeren S. M. L. MADURO en R. J. BEAUJON JR.

De postbeambten Romance Jansen en Nicolaas Delmina ontvingen resp. de Eeremedalje in brons en in zilver.

Onze gelukwenschen met deze Koninklijke onderscheiding.

De Horn-lijn.

Volgens mededeeling van de Heeren Agenten der *Horn-Lijn,* zijn er voor deze stoomvaartmaatschappij vier nieuwe motorschepen in aanbouw, bestemd voor de vaart op de West-Indies, n. l. de *Ingrid Horn, Mimi Horn, Heinz Horn* en *President Gomez.* De nieuwe *Ingrid Horn* zal 24 December van uit Hamburg zijn eerste reis aanvaarden.

KORTEGOLF-BERICHTEN.

Te Rotterdam is in verband met de Sacco en Vanzetti relletjes een verbod tot samenscholing voor meer dan drie personen uitgevaardigd. De relletjes beginnen door het tactvol optreden der politie thans te luwen.

Het stoomschip „Calcutta" van My. Nederland is bij het opstoomen van de Calcutta-rivier in aanvaring gekomen met de Rabenfels van de Hansalijn. De „Calcutta" zonk, de bemanning heeft het schip bijtijds kunnen verlaten.

De Hollandsche tennisspeler Timmer heeft in het heeren enkele spel te Leuzen, het kampioenschap van Zwitserland behaald.

Uitvoer.

Gedurende het eerste kwartaal van het loopende jaar bedroeg de uitvoer van Curaçao f. 34.098.526.

Aloë voor een waarde van f.		35.245
Dividivi	„	8.201
Geitenvellen	„	8.892
Stroohoeden	„	43.526
Huiden	„	8.014
Olie (Diesel)	„	147.257
„ (Gas)	„	3.737.500
„ (Gasoline)	„	8.929.818
„ (Petroleum)	„	162.900
„ (Residu)	„	11.053.688
„ (Ruwe)	„	6.113.282
„ (Smeer)	„	2.927.035
Fosfaat	„	551.320
Steenkolen	„	325.983
Zout	„	20.725

Officiëele Berichten.

Aan den Gezaghebber van Aruba, J. F. Quast, is, om andere reden dan ziekte, een week vrijstelling van dienst verleend, met vergunning dien tijd op Curaçao door te brengen.

De heer Ir. W. L. van der Vegt is benoemd tot tijdelijk ingenieur bij het departement van Openbare Werken op Curaçao.

De agenten van politie 2de klasse L. E. de Haak en M. V. Susanna zijn uit 's Lands dienst ontslagen.

Aan den magazijnmeester bij het Departement van Openbare Werken, G. G. Gilzon, is, wegens andere redenen dan ziekte, een maand binnenlandsch verlof verleend.

Aan den bode ter Administratie van financiën, Johan Leend, is eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

De tijdelijk schrijver P. L. Mackay, werkzaam ten kantore van het Hoofd van het Haven- en Loodwezen is tijdelijk overgeplaatst naar het Postkantoor alhier.

Bekendmaking.

De Administrateur van financiën maakt hierbij bekend, dat de brandkastzegels voorzien zijn van een opdruk *„frankeerzegel"* en met overdruk 3 cent, 10 cent, 12½, 15 cent, 25 cent, 30 cent en 50 cent, op 3 October e. k. in gebruik zullen worden gesteld en slechts ten postkantore op CURAÇAO verkrijgbaar zullen zijn.

In verband met de geringe oplaag, zal slechts een beperkt aantal complete series aan het loket worden verkocht en de rest gereserveerd worden voor gegadigden op Curaçao en in het buitenland, die voor de door hen verlangde hoeveelheid *schriftelijke* aanvragen moeten indienen aan den Postdirecteur, welke aanvragen uiterlijk op 2 October moeten zijn ontvangen.

De toewijzing zal op 3 October e.k. plaats hebben. Deze zal wanneer het totaal der aanvragen de gereserveerde hoeveelheid mocht overschrijden, ponds-ponds gewijze geschieden, met dien verstande echter dat zoo mogelijk ieder aanvrager minstens één stel ontvangen zal.

Gegadigden in het buitenland zijn verplicht hun aanvragen vergezeld te doen gaan van een remise ter waarde van de aangevraagde zegels en van de verzendingskosten. Gegadigden in Nederland kunnen het bedrag storten bij het Departement van Koloniën en zullen het bewijs der storting bij hunne aanvragen moeten voegen.

Gegadigden op Curaçao moeten bij de indiening van hunne aanvragen of het bedrag daarvan deponeeren bij den Postdirecteur of ten genoege van dien ambtenaar zekerheid stellen tot dat bedrag.

Gegadigden op de eilanden Aruba, Bonaire, St. Martin, St. Eustatius en Saba kunnen het bedrag van hunne aanvragen bij den Chef van het postkantoor ter plaatse storten en zullen het bewijs der storting bij hunne aanvragen moeten voegen.

De opzending van de toegewezen hoeveelheid aan gegadigden in het buitenland zal geschieden per aangeteekende brief, terwijl het eventueel door hen te veel geremitteerd bedrag tegelijkertijd zal worden teruggezonden. De bedragen door gegadigden in Nederland bij het Departement van Koloniën te veel gestort, zullen door dat Departement aan hen worden gerestitueerd.

Aan het loket zal aan denzelfden persoon op denzelfden dag niet meer dan 3 series worden verkocht.

Curaçao, den 4 Augustus 1927.

De Administrateur van financiën,
J. G. STATIUS MULLER.

Posterijen.

De Postdirecteur brengt hierbij naar aanleiding van bovenstaande bekendmaking van den heer Administrateur van financiën ter kennis van belanghebbenden, dat alle bij hem gedane aanvragen voor brandkastzegels, alsnog voor den 2n October a.s. SCHRIFTELIJK moeten worden bevestigd, onder toezending van het bedrag der aanvragen of c.q. onder aanbieding van zekerheid.

Curaçao, 4 Augustus 1927.
TH. KRAFFT. 3—1

Verkoopkoersen der Banken op Curaçao voor Buitenlandsche Wissels.

(Opgegeven door de Hollandsche Bank voor West-Indië.)

	26/8	27/8	29/8	30/8	1/8
Noord-Amerika	2.48⅛	2.48⅛	2.48⅛	2.48⅛	2.48⅛
België	35.77	35.77	35.77	35.77	35.77
Duitschland	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60
Engeland	12.13	12.13	12.13	12.13	12.13
Frankrijk	9.97	9.97	9.97	9.97	9.97
Italië	13.77	13.74	13.64	13.74	13.77
Nederland	99.75	99.75	99.75	99.75	99.75
Spanje	42.26	42.26	42.24	42.26	42.39
Venezuela-Caracas	47.55	47.55	47.55	47.55	47.65
Maracaibo	48.80	47.80	47.80	47.80	47.90
Zwitserland	48.56	48.56	48.59	48.59	48.59

Gouverneur Barge's Bad.

Het badhuis „Gouverneur Barge" heeft een aanzienlijke uitbreiding en verfraaiing ondergaan.

Woensdagavond is het plechtig in tegenwoordigheid van de Autoriteiten en een uitgelezen publiek geopend.

Veel succes met deze nieuwe onderneming.

Een kort antwoord aan „HET KOLONIAAL WEEKBLAD."

Het Kol. Weekblad van 4 Aug. l.l. schrijft niets gemerkt te hebben van een „duidelijk uitgesproken en geopenbaard streven om de betere posten door uitgezonden ambtenaren te doen bekleeden", zooals wij schreven naar aanleiding van de houding van den minister in zake het politievraagstuk.

Daarom vindt het onze klacht onjuist, dat „op dezen weg voortgaande, Curaçao het belang van Nederland kan dienen, — of Nederland het belang van Curaçao ermee dient, is een andere vraag."

Het K. W. heeft er niets van gemerkt.

Dus bestaat het niet?

En toch bestaat dit streven bij den minister, getuige een hier enkele maanden geleden ontvangen schrijven van Z. E. bevattende een lijst van ambtenaren die in de toekomst uit Holland zullen worden uitgezonden, tegen veel hoogere salarissen als de thans geldende; welke salarissen echter niet gelden voor Curaçaoenaars, bijaldien deze voor genoemde betrekkingen in aanmerking kunnen komen.

Dat dit schrijven veel kwaad bloed gezet heeft, is te begrijpen.

***

In 'n volgend entrefilêt, heeft schrijver het over een drietal artikelen in *Het Vaderland* van 6, 7, en 8 Juli 1927, van de hand des heeren Menkman, blijkbaar ter verdediging van de militaire politie.

„De *Amigoe* zal dit getuigenis wel wraken" zegt het K. W.

Waarom dit getuigenis wraken?

Het is de roeping der pers objectief haar oordeel te zeggen, onafhankelijk van persoonlijke antipathieën of sympathieën.

En laten wij het ronduit erkennen, ook voor ons heeft het oordeel van den heer Menkman, als van iemand die uitstekend van Curaçaosche toestanden op de hoogte is, veel waarde.

Als dus de heer Menkman met objectieve argumenten de bezwaren van den Raad tegen militaire politie zal weten te ontzenuwen, en ons zal weten te overtuigen, dat het systeem van militaire politie het eenig voor de huidige omstandigheden bruikbare en doeltreffende is, zullen wij de eerste zijn om dit te erkennen

ALLERLEI.

Het voorbeeld van Nederland's Koningin.

Men meldt aan De Tijd uit Rome:

Een dame van het corps diplomaten, die in den laatsten tijd het Nederlandsche Hof bezocht door eene vriendin van het Romeinsche Patriciaat ondervraagd over de kleeding aan het Hof in Den Haag, antwoordde:

„Als u een genoegen wilt doen aan Koningin Wilhelmina, moet u vaarwel zeggen aan de moderne mode. De koningin heeft een afschuw van te laag uitgesnedene japonnen, bloote armen en korte rokken. Ook op de bals verschijnen Nederlandsche en vreemde dames niet aan het Hof in te zeer moderne kleeding. De Koningin is steeds met groote en waardige deftigheid gekleed, heeft door haar voorbeeld in de Nederlandsche kringen een zekeren ernst in het kleeden weten door te drijven, en acht zich bijna beleedigd als een vreemde dame zich niet daaraan houdt. In de salons van Den Haag vertelt men, dat de Koningin met kracht is opgetreden tegen vreemde dames, die door haar kleeding het gezonde zedelijke gevoel der Nederlandsche dames en het Nederlandsche volk schokken en bederven. Indien u dus naar Den Haag gaat en wilt gezien en geacht worden door de Koningin, kleed u dan vooral niet te veel volgens de moderne modesuitingen."

BUITENAND.

DAGEN VAN ONTZETTING.....
Vreeselijke aardbevingen
in Centraal—Azië.

Allengs méér — en droeviger — tijdingen bereiken ons, over de vreeselijke aardbeving, die op Maandag 23 Mei ll., uitgestrekte gebieden, vooral van Centraal-Azië geteisterd, tienduizenden menschenlevens vernield en onafzienbare schade aangericht heeft. Onder de Missies, die 't slachtoffer dezer ontzettende ramp geworden zijn, behoort wellicht op de eerste plaats die der Paters S. V. D. van Steil. En zeker zullen onze lezers met deernis kennis nemen van den brief, door Pater C. Senge, Missionaris in Kansoe, geschreven aan zijn medebroeders in 't Missiehuis te Uden.

***

O Kruisdagen van 't jaar Onzes Heeren 1927!

In de Roomsche streken van 't verre vaderland trekken de geloovigen op die dagen in processie door de velden.... Dan dringt — met 't gezang der vogeltjes — omhoog door de lentelucht hun zingen en bidden: „Ora pro nobis! Bid voor ons!" „Libera nos, Domine! Verlos ons, Heer!" „Van pest — van hongersnood — van aardbeving.... verlos ons, Heer!" Hoe vaak hebben we 't, vanaf onze kinderjaren, mee-gebeden, zonder te begrijpen, wat de verschrikkelijke inhoud van die beden was.... Nu weten we het; nu hebben wij 't geleerd! nu hebben wij 't — geleden!

„Van de vreeselijke pest — verlos ons, Heer!" Zoo smeekten we in de bange dagen en weken van Hem, toen zes van onze Missionarissen ziek lagen aan typhus; binnen drie weken tijds daalden drie hunner ten grave....

„Van hongersnood verlos ons, Heer!" — De eindelooze karavaanweg, die in 'n lengte van Petrograd tot Madrid, ons missiegebied doorsnijdt, is een weg geworden van honger en ellende, een weg waarop duizenden en duizenden door den allerbittersten nood des levens worden voortgejaagd. Lijken en geraamten van verhongerden zijn de eenige wegwijzers aan dezen eeuwen-ouden historischen weg.....

„Van den geesel der aardbeving"— wie dacht daar nu aan? Nu allerminst, na de dagen der voorafgaande zware beproevingen — nu de lente binnentrok om ons weer te troosten met nieuwe hoop, met nieuwe verwachting en nieuwe vruchtbaarheid op de wachtende velden....

Dien laatsten, gelukkigen Zondagavond, reed ik stil en alleen door de wijd-uitgestrekte hoogvlakte, ongeveer in 't midden van ons missiegebied. Van 't zuiden uit zagen de eeuwig witte koppen van de 5000 M. hooge bergreuzen op mij neer, die — wellicht de eenige mensch in een omtrek van uren en uren — stil-mediteerend verder trok naar een van mijn Christelijke dorpjes. Heel vermoeid kwam ik er aan; maar wat gedaan moest worden, werd afgedaan: ik bereidde de menschen voor, hoorde hun biecht, bad samen met hen 't avondgebed en onderhield me nog 'n tijdje met hen.... immers, de goeie menschen krijgen hun priesters maar zoo zelden te zien.... Toen de sterretjes de wacht betrokken, strekte ik mijn vermoeide leden op 't teemen rustbed uit. Morgen (zei 't meditatieboek) beginnen de kruisdagen!

Een heerlijk-schoone Meimorgen kwam op na dien helderen lentenacht. Als evenveel majestueuze altaren in den tempel van Gods natuur, stonden daar de bergen van 't Zuiden in 't heerlijk morgenlicht. De zon kleurde de onafzienbare vlakte als met gloeiend goud. Groote kudden kameelen zag ik grazen ginds in de wazige verte tot aan den horizon. Tal van bergadelaars hingen als stippen hoog-boven in de wolkenlooze lucht.... Daarbij heerschte er een plechtige, kalme rust, zooals men die alleen in de dalen der Centraal-Aziatische hooglanden kent.

Wie dacht dáár nu aan aardbeving? Plots beeft 't onder mijn voeten. Slechts één oogenblik. Wel schrik ik ervan, doch herstel me spoedig — niet vermoedende wat 't eerstvolgende halve uur brengen zal. Mijn christenen waren allemaal reeds in 't kerkje verzameld. Hun morgengebed, overluid gezongen, weergalmt door den stillen morgen. Na de onderrichting, bekleed ik me met de priesterlijke gewaden en begin mijn predikatie voor de menschen, die oplettend voor me zitten neergehurkt op den leemen vloer. Ik spreek tot hen over de vergankelijkheid van 't aardsche... „We zijn voor iets beters, voor iets hoogers geboren.... Binnen eenige dagen is 't Christus'Hemelvaartsdag... De Hemel is ook óns doel en vaderland; voor den Hemel zijn ook wij." Een schok, een stoot, alsof de moker van 'n onderaardschen reus tegen onzen aardbol werd geslagen. Allen stormden gillend naar buiten. Als laatste spring ook ik 't deurtje uit en bevind me op het binnenpleintje naast de kapel. De schokken herhalen zich. Onwillekeurig pakken allen elkander vast, daar 't voor den enkeling onmogelijk is, zich op de beenen te houden. Tengevolge van 't dichte stof, dat plotseling in reusachtige onheilspellende wolken omhoog stijgt, is binnen enkele minuten de zon totaal verduisterd — zoodat we geen hand meer voor de oogen kunnen zien... Bij een volgenden hevigen aardstoot stort plotseling, onder oorverdoovend geraas, een geweldige toren, die in vroeger tijd tot bescherming tegen de roovers gebouwd was, op ons kerkje neer en vernielt er muren en balken en boomen, onder 'n kortstondig, maar onbeschrijfelijk gekraak. Er volgt een oogenblik rust — gelijkend op het zwijgen van de zware artillerie voor haar nieuwe en heviger aanval. Voortdurend zwartere en zwaardere stofwolken leggen zich in dikke lagen op ons neer.

Ik slaag er, na eenig moeite in, mijn Christenen te tellen. God dank, geen enkel hunner ontbrak, geen enkele was gedeerd. Buiten op straat hooren we vrouwen schreiend en schreeuwend van angst loopen rond om de bouwvallen van haar huizen. Zij zoeken haar kinderen, zij zoeken haar goed. Geen mogelijkheid meer, want alles ligt onder 't puin begraven.

Wat doen? Ik pak een flesch met wijwater en spoed naar buiten met mijn katechist. Drá zijn we midden onder heidenen — kostbare, onsterfelijke zielen, die wellicht nu voor eeuwig gered kunnen worden. Vlak bij den ingang der vernielde kapel ligt, kermend van pijn een vrouwtje van 'n 70 jaar. Haar been is door 'n vallend steenblok totaal verbrijzeld. Zelf smeekt zij om 't Doopsel. Een korte acte van geloof, van berouw, ik doop haar, binnen eenige minuten reeds is zij dood.

Intusschen blijft de grond onder mijne voeten wankelen. De massale, tot 15 M. hooge, vesting-achtig gebouwde boerenhoeven — de schuts en de trots van hun bezitters — liggen als kaartenhuizen door elkaar gegooid en hebben al wat zich daarbinnen bevond in hun val bedolven. Ik zie er de allervreeselijkste tafereelen. Moeders loopen half-waanzinnig om de puinen en roepen de namen van haar kleintjes, tevergeefs! Rijke grondbezitters, welgestelde boeren, zitten hopeloos en radeloos neer bij wat nog vóór eenige oogenblikken hun woning was. Hun gezin is dood, hun vee verpletterd, de vrucht van hun jarenlang zorgen en zwoegen als met één slag vernield.

Ik spoed den zelfden weg terug naar ons erf, langs en temidden van klagende, jammerende, schreiende menschen. Ook een deel mijner Christenen is nu van hun huis teruggekeerd; ik hoorde reeds aan hun mededeeling, dat de meesten alles verloren hebben. Nu eens hier, dan eens daar moet ik blijven staan om naar berichten te luisteren, hen met een goed gemeend woord te troosten, om hulp te beloven... Hulp! Ocharm; zelf heb ik letterlijk niets dan dan 't naakte leven gered.

Hoe zou 't op de andere missiestaties uitzien. Vlug de rijdieren gezadeld. Maar ze weigeren en steigeren, van angst. Pas na twee uren ben ik zoover, dat ik vertrekken kan. Nu eerst naar St. Benedictus, den grootsten van mijn missiepost beneden in 't dal. De bergen — zelfs die in mijn onmiddelijke nabijheid — zijn onzichtbaar door 't stof. Aanhoudend blijft de grond onder mijn voeten beven. Op de velden die ik passeer, ontwaar ik talrijke vuren van heidensche offers, ze verbranden er de lijken van de verongelukte kinderen, in stroo gepakt, als verzoeningsoffer aan hun vertoornde goden.

Uit alle huizen en hutten dringen luide jammerklachten; overal zijn dooden, overal zijn gewonden; overal hoort men kermen van pijn... Tegen den middag ontmoet ik een herder uit mijne gemeente. Op mijn vraag naar den toestand aldaar, geeft hij vol opwinding ten antwoord: „Ping ping di" (alles ligt voor den grond) Verder maar, verder.

Van hier uit kon ik altijd, reeds uit de verte, 't vriendelijk torentje van St. Benedictus zien, maar nu niets anders meer dan rookende bergen. Vreeselijker dan boven, heeft de aardbeving beneden gewoed. Talrijke dooden, alles vernield. Wat ik met de hulp van edelmoedige zielen in verschillende jaren van harden arbeid tot stand gebracht had, is met één slag verpletterd. Ik vouw de handen, ik beef van smart; ik tracht te bidden: ... „De Heer heeft gegeven, de Heer heeft genomen...!"

De dorpsbewoners, (mijn christenen onder hen) liggen op de velden, plat ter aarde van angst. Ik wil ons erf op, maar kan niet; zware steenblokken versperren mij den weg. De mooie kerk, verleden pas gebouwd, ligt in puin; mijn woning vernield, de school vernield; weeshuis, stallen, omheiningsmuren — alles, alles ligt er vernield. Tal van menschen zijn zwaar gewond; ik hoor hun biecht, dien hun het H. Oliesel toe... aan velen, helaas, te laat!

Nu naar de volgende statie. Ze ligt weer op de bergen, 3000 M. hoog, te bereiken langs smalle bergpaden en door diepe ravijnen. Geen mogelijkheid! Immers de bergen staan te wankelen.... onophoudelijk storten groote bergmassa's langs alle kanten 't dal in. Dan maar naar Tsakow, een andere christelijke gemeente in de riviervlakte. Van een bepaald punt uit kon ik tot mijn troost het kerktorentje nog zien, Na 'n half uur rijdens ontmoet ik een mijner confraters op weg naar St. Benedictus. Wat een weerzien!.... Hij vertelt me, dat ook zijn christenen, als door 'n wonder van den dood zijn gered, ofschoon bij den eersten schok allen in de kerk waren. 't Kerkje zelf staat nog overeind, maar scheef en gescheurd en voortdurend op 't punt om ineen te storten.... Van hitte en droogte zijn mijn lippen gesprongen; mijn medebroeder stelt me in staat, mij 'n weinig te verfrisschen. Ik spreek met hem over mijn plan, de bergparochie te bezoeken, die van hier uit gemakkelijker te bereiken is. Allen raden 't me af. „De wilde bergrivier is door de neerstortende bergmassa's uit haar oevers getreden en dreigt elk oogenblik met doorbraak! Op een andere plaats snijdt een heete bron u den pas af! Overal komt ge voor nieuwe, woeste rivieren en beken te staan!" Toch dringt en dwingt mij de gedachte aan mijn plicht: ik moet 't tenminste probeeren! Zoo begaf ik me op weg, maar moest telkens omwegen zoeken tengevolge van de nieuwe rivieren.

Ik kwam tot bij Sijang, 'n soort vesting uit den tijd der koloniale oorlogen. De plaats met haar echt-Chineesche straatjes een slopjes leek wel onderste boven gegooid. Er heerschte een onbeschrijfelijke verwarring van menschen en beesten; ze dwaalden er langs talrijke vuren wezenloos rond, door de eigenaardige, schemerachtige lucht — versuft, verbijsterd.

't Onheilspellende beven van den grond, het akelige onderaardsche gerommel blijft aanhouden. Uit de dalen hoor ik 't snorkend bruisen van het woeste water, dat een uitweg zoekt. De weg wordt smaller. Op vele plaatsen liggen kadavers van koeien en schapen, die van de bergen zijn neergestort. We komen bij een smalle brug over een wildschuimende rivier. Op 't punt ze over te steken, schrikken we, door een nieuwen schok. Daarna weer rust. We wagen den overgang bij een tweede brug. Hier komt ons een man tegen uit de bergen, die ons reeds op de hoogte brengt van den toestand daarboven. „'t Hoofd van de christenen is dood; geheel de gemeente is bedolven!" — Vooruit! Vooruit!

In de dalen zien we nu nog talrijker vuren dan voorheen; vele menschen verbranden er, hun laatste voorwerpen om zich eenigszins te beschermen tegen de koude van den thans invallenden avond en nacht... We trekken verder en verder door de akelige duisternis — dubbel hinderlijk door 't dikke stof, dat de lucht vervult. Onder ons bruisen en brullen als 't ware de geweldige, ontembare massa's water.

Omstreeks middernacht bereiken we onze eerste christenen. Sprakeloos van angst en leed brengen ze ons naar wat onze missiestatie is geweest. Geheel het dorp één puinhoop, één graf! Ook onze kapel is geheel verdwenen. Geen mogelijkheid er nog 't noodigste te vinden voor 't opdragen der H. Mis. Stervende heidenen smeeken om 't H. Doopsel.... De rest van den nacht breng ik door in een paardenruif, voortdurend opgeschrikt door hevige schokken. In de eerste morgenuren verwek ik met de menschen langzaam en luid de acte van berouw, geef hun de algemeene absolutie en onderneem dan aanstonds weer den terugtocht naar beneden....

Wat we in de avonduren en in den nacht niet duidelijk hadden onderscheiden, legt 't daglicht ons nu ten volle bloot.... De heidensche afgoden en tempeltjes op de bergen liggen allen verpletterd langs den weg; hoofden, armen, beenen en de bontgeschilderde buiken van duivels en afgoden liggen overal in 't gras. Krengen van afgestorte koeien en schapen verpesten de lucht en ook uit de huizen en hutten dringt de reuk der lijken. Ter bescherming tegen wind en weer, hebben de menschen hun geimprovizeerde hutten met de huiden van 't doode vee behangen — onbekommerd om den afschuwelijken stank. Ezels met draagbaren vol kreunende gewonden trekken met ons denzelfden weg langs, naar beneden.

Na eenige uren bereiken we Tsakow, waar ik na een korte rust de H. Mis kan opdragen. Hierop, met mijn confrater, naar Sibiang, de hoofdstatie onzer missie.

Alles kampeert ook daar onder den blooten hemel. We vinden er de kerk verwoest en 't weeshuis vernield. Moeder Overste — bij de eerste aardbeving gedood — rust al in 't koele graf. Ook hier volgen de Jobstijdingen elkaar — de eene nog erger dan de andere.

In geheel ons missiegebied staat er thans geen enkel kerkje meer overeind. 't Laatste, aardige kapelletje, dicht bij de grens van Mongolië, is, naar ik verneem, nu ook ingestort.

Heden, nu ik dit schrijf — 't is de 16e dag der voortdurende aardbevingen — weet ik, dat in mijn gebied 100 pct. onherstelbaar vernield is. Niets heb ik gered, niets dan 't arme leven.... Dag en nacht breng ik buiten door — op een hoogte van 2000 M. Wat moet ik beginnen, als niet spoedig hulp komt? Wat beginnen, wanneer in 't najaar de hevige ijsstormen van Tibet zullen neerbruisen en de ruwe winter hier zijn intocht houdt?

Bange vragen voor een armen missinaris, die verlaten en moederziel alleen staat in de woestijn van Midden-Azië.